

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.5.
COM(2019) 530 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Ciprus

**Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti
jelentés**

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE

Ciprus

Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 126. cikkének (3) bekezdése szerinti jelentés

1. BEVEZETÉS

A túlzott hiány esetén követendő eljárást (a továbbiakban: túlzotthiány-eljárás) az Európai Unió működéséről szóló szerződés (a továbbiakban: a Szerződés) 126. cikke írja elő. Az eljárás részletes szabályait a túlzott hiány esetén követendő eljárás végrehajtásának felgyorsításáról és pontosításáról szóló 1467/97/EK rendelet¹ határozza meg, amely a Stabilitási és Növekedési Paktum része. A túlzotthiány-eljárás alatt álló euróövezeti tagállamokra vonatkozó egyedi rendelkezéseket a 473/2013/EU rendelet² határozza meg.

A Szerződés 126. cikkének (2) bekezdése szerint a Bizottság a költségvetési fegyelem betartását két kritérium alapján kíséri figyelemmel, nevezetesen: a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez (GDP) viszonyított aránya túllépi-e a 3 %-os referenciaértéket, kivéve ha ez arány jelentős mértékben és folyamatosan csökkent, és elért egy, a referenciaértékhez közeli szintet; vagy a referenciaérték túllépése csak kivételes és átmeneti, és az arány közel marad a referenciaértékhez; és b) az államadósságnak a GDP-hez viszonyított aránya túllépi-e a 60 %-os referenciaértéket, kivéve, ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez³.

A Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét említett kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány

¹ HL L 209., 1997.8.2., 6. o. A jelentés figyelembe veszi továbbá a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság által 2016. július 5-én elfogadott „A Stabilitási és Növekedési Paktum végrehajtásának részletes leírása, valamint iránymutatások a stabilitási programok és konvergenciaprogramok tartalmára és formájára vonatkozóan” című útmutatót, amely elérhető a következő internetcímen: http://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/legal_texts/index_en.htm.

² Az Európai Parlament és a Tanács 473/2013/EU rendelete a költségvetésiterv-javaslatok monitoringjára és értékelésére, valamint az euróövezeti tagállamok túlzott hiánya kiigazításának biztosítására vonatkozó közös rendelkezésekről (HL L 140, 2013.5.27., 11. o.).

³ E csökkenés és ütem az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (1a) bekezdése szerint akkor minősül „elegendő mértékű”-nek, illetve „kielégítő”-nek, ha az adósságrátának „a referenciaértéktől való eltérés[e] az előző három évben viszonyítási alapként évente átlagosan egyhuszaddal csökkent”. A rendelet megállapítja továbbá, hogy „[a]z adósságkritérium szerinti követelmény abban az esetben is teljesültnek minősül, ha a Bizottság költségvetési előrejelzései azt mutatják, hogy az eltérés az előírt mértékben csökkenni fog abban a hároméves időszakban, amely felöleli a legutolsó olyan évet követő két évet, amelyre vonatkozóan rendelkezésre állnak adatok”. Emellett az 1467/97/EK rendelet előírja, hogy „figyelembe kell venni a ciklusnak az adósságcsökkentés ütemére gyakorolt hatását”. Ezeket az elemeket a Stabilitási és Növekedési Paktum magatartási kódexében meghatározottak szerint a Tanács által jóváhagyott adósságcsökkentési referenciaértékre fordították le. Az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelést három különböző konfigurációban értékeli: visszatekintő és előremutató jelleggel, valamint a ciklus hatásával kiigazított adósságcsökkentési referenciaérték alapján.

meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”.

Ez a jelentés, amely a túlzotthiány-eljárás első lépését jelenti, azt elemzi, hogy Ciprus megfelelt-e a Szerződésben foglalt hiány- és adósságkritériumnak, kellően figyelembe véve a gazdasági hátteret és más érdemleges tényezőket.

A ciprusi hatóságok által 2019. március 29-én bejelentett⁴, és ezt követően az Eurostat által validált⁵ adatok azt mutatják, hogy az államháztartási hiány Cipruson 2018-ban elérte a GDP 4,8 %-át, míg az adósság a GDP 102,5 %-át tette ki, azaz szintjük meghaladta a Szerződésben a GDP 3 %-ában, illetve 60 %-ában meghatározott referenciaértéket. A bejelentés szerint 2019-re a GDP 3,4 %-ának megfelelő államháztartási többletet és a GDP 95,9 %-ának megfelelő adósságrátát irányoztak elő. Ciprus 2019. évi stabilitási programja, amelyet a Bizottság 2019. április 30-án kapott meg, a GDP 3,0 %-ának megfelelő államháztartási többletet és a GDP 95,7 %-ának megfelelő adósságrátát tervez.

A bejelentett adatok azt mutatják, hogy Ciprus 2018-ban nem felelt meg a költségvetési hiányra vonatkozó kritériumnak (lásd az 1. táblázatot), mivel a bejelentett államháztartási hiány meghaladta a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A Bizottság 2019. május 7-én közzétett 2019. tavaszi előrejelzése szerint Ciprus 2019-ben és 2020-ban várhatóan meg fog felelni a hiányra vonatkozó kritériumnak, mivel államháztartási egyenlege az előrejelzések szerint 2019-ben a GDP 3 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 2,8 %-ának megfelelő többletet ér majd el. Ciprus a stabilitási programban foglalt forgatókönyv alapján is várhatóan meg fog felelni a 2019-től a hiányra vonatkozó kritériumnak, az előrejelzés szerint 2019-ben a GDP 3,0 %-át, 2020-ban pedig a GDP 2,6 %-át kitevő államháztartási többlettel.

Az, hogy Ciprus 2018-ban nem felelt meg a hiányra vonatkozó kritériumnak, az alábbiakban vizsgált összes tényező figyelembevételétől azt bizonyítja, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében prima facie túlzott hiány állt fenn.

Bár 2018-as adósságrátája meghaladta a GDP 60 %-át, Ciprus 2018-ban megfelelt az átmeneti adósságszabálynak, és az előrejelzések szerint 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek. Ez arra enged következtetni, hogy Ciprus megfelel az adósságkritériumnak a Stabilitási és Növekedési Paktum alkalmazásában.

1.táblázat Költségvetési hiány és államadósság (a GDP %-ában)

	2016	2017	2018	2019		2020	
				BIZ	SP	BIZ	SP
Költségvetési egyenleg	0.3	1.8	-4.8	3.0	3	2.8	2.6
Bruttó államadósság	105.5	95.8	102.5	96.4	95.7	89.9	89.1

Forrás: a 2019. évi stabilitási program (SP) és a Bizottság (BIZ) 2019. tavaszi előrejelzése

⁴ A 479/2009/EK rendelet értelmében a tagállamok évente kétszer tájékoztatják a Bizottságot a költségvetési hiányra és az adósság szintjére vonatkozó tervezett és tényleges adatokról. Ciprus legutóbbi bejelentése elérhető az alábbi weboldalon: <http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables>.

⁵ Az Eurostat 67/2019 sz. sajtóközleménye, <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/9731224/2-23042019-AP-EN/bb78015c-c547-4b7d-b2f7-4fffe7bcdfad>

A Bizottság ezért elkészítette ezt a jelentést, hogy átfogóan értékelje a hiányra vonatkozó kritériumtól való eltérést, és megvizsgálja, hogy indokolt-e a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindítása. A jelentés 2. szakasza a hiányra vonatkozó kritériumot vizsgálja. A 3. rész az adósságra vonatkozó kritériumot vizsgálja. A 4. szakasz az állami beruházásokkal és más érdemleges tényezőkkel foglalkozik, beleértve a középtávú költségvetési célhoz (MTO) vezető korrekciós pálya értékelését. A jelentés figyelembe veszi a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzését.

2. A KÖLTSÉGVETÉSI HIÁNYRA VONATKOZÓ KRITÉRIUM

Ciprus államháztartási egyenlegében a 2017. évi 1,8 %-os többlet után 2018-ban 4,8 %-os hiány jelentkezett. Ez utóbbi magában foglalja a Cyprus Cooperative Bank értékesítéséhez és rendezett felszámolásához nyújtott kormányzati támogatás egyszeri hatását, amely a GDP 8,3 %-át tette ki. Az egyszeri intézkedések nélkül az államháztartási egyenlegben 2018-ban a GDP 3,5 %-ának megfelelő többlet mutatkozik.

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási egyenleg 2019-ben várhatóan ismét többletet mutat, amely a GDP 3,0 %-át éri el. A Bizottság előrejelzése szerint 2020-ban változatlan politikát feltételezve a GDP 2,8 %-ának megfelelő államháztartási többlet várható.

A stabilitási programban szereplő többéves költségvetési pálya az előrejelzés távlatában államháztartási többletet jelez. Közelebbről, a stabilitási program 2019-re a GDP 3,0 %-ának, 2020-ra pedig a GDP 2,6 %-ának megfelelő államháztartási többletet tervez. Tehát a stabilitási program és a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése hasonló mértékű államháztartási többletet vetít előre 2019-re. A 2020. év tekintetében a bizottsági előrejelzés és a stabilitási program előrejelzései közötti csekély különbség a makrogazdasági feltételezésekből ered, valamint abból, hogy a bizottsági előrejelzés az eddigi adatokra alapozott dinamikusabb bevételnövekedést és a kiadásokra vonatkozóan visszafogottabb becslést tartalmaz.

Az államháztartási hiány 2018-ban elérte a GDP 4,8 %-át, azaz nem volt közel a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértékhez, hanem azt jelentősen meghaladta.

A GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték 2018-as túllépése nem kivételes, mivel ez nem a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében vett rendkívüli esemény vagy jelentős mértékű gazdasági visszaesés következménye. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése 2019-re folytatódó erőteljes, 3,1 %-os növekedést, 2020-ra pedig kisebb, 2,7 %-os szintre való lassulást prognosztizál.

A GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték túllépése a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében véve átmeneti. Közelebbről, a Bizottság és a stabilitási program költségvetési előrejelzései azt mutatják, hogy az államháztartási egyenleg 2019-től ismét többletet mutat majd, azaz nem fogja meghaladni a referenciaértéket.

Összegezve, a 2018. évi hiány nem volt közel a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértékhez, hanem azt jelentősen meghaladta. A referenciaérték túllépése a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében véve nem minősül kivételesnek, bár átmeneti. Az elemzés ezért arra enged következtetni, hogy a Szerződés és az 1467/1997/EK rendelet értelmében véve a hiánykritérium a 2018. évi tényadatok alapján – az alábbiakban ismertetett összes érdemleges tényező figyelembevételé előtt – prima facie nem teljesül.

3. AZ ÁLLAMADÓSSÁGRA VONATKOZÓ KRITÉRIUM

A bruttó államadósság GDP-hez viszonyított aránya 2018-ban 102,5 %-ra nőtt, részben visszafordítva a 2017. évi jelentős, a GDP 95,8 %-át kitevő szintre való csökkenést. Ez a növekedés elsősorban annak tudható be, hogy 2018. júliusban és áprilisban államkötvénysorozat kibocsátására került sor a Cyprus Cooperative Bank értékesítéséhez és rendezett felszámolásához nyújtott kormányzati támogatási intézkedésekhez kapcsolódóan, és ennek értéke a GDP 15 %-át tette ki (3,2 milliárd EUR). E fejleményt 2018-ban jelentős pozitív SFA-tételek is tükrözték, és ezáltal felfelé irányuló gyors elmozdulás jelentkezett az államadósság-pályán. A GDP-arányos államadósság-ráta azonban 2018-ban mindössze a GDP 7 százalékpontjával nőtt az előző évhez képest, mivel az erőteljes mögöttes költségvetési teljesítmény, a hólabdahatás és az aktív adósságkezelési műveletek részben kompenzálták a Cyprus Cooperative Bank kapcsán jelentkező adósságállomány-növekedést. Az államadósság dinamikáját részletesebben a 4.3. szakasz tárgyalja.

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a következő években az államadósság folyamatosan csökken, 2019-ben a GDP 96,5 %-ára, 2020-ban pedig 90 % alá.

A stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság-ráta az előrejelzések szerint 2019 és 2022 között jelentősen csökken, főként a prognosztizált magas (a GDP 4,0 %-át meghaladó) elsődleges többletek és az erős nominális GDP-növekedés miatt. Az államadósság az előrejelzés szerint 2019-ben a GDP 95,7 %-ára, majd 2020-ban még tovább, 90 % alá csökken. A Bizottság előrejelzésétől való, változatlan politika melletti eltérés főként a növekedésre és inflációra vonatkozó optimistább előrejelzésekből és az SFA-tételek alacsonyabb mértékéből ered.

2. táblázat: Az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelés

	2017	2018	2019		2020	
			BIZ	SP	BIZ	SP
Bruttó államadósság-ráta	95.8	102.5	96.4	95.7	89.9	89.1
Elmaradás az adósságcsökkentési referenciaértéktől ^{1,2}			-6.5	-9.1	-4.7	-8.7
Strukturális egyenleg változása ³ Összehasonlítandó az alábbival:	0.2	0.7				
Szükséges kiigazítás ⁴	-1.2	-3.7				

Forrás: a 2019. évi stabilitási program (SP), a Bizottság (BIZ) 2019. tavaszi előrejelzése, a Bizottság számítás

Megjegyzések:

¹ Nem releváns a 2011 novemberében túlzotthiány-eljárás hatálya alá tartozó tagállamok esetében és a túlzott hiány kiigazítását követő hároméves időszakban.

² Az adósságráta és az adósságcsökkentési referenciaérték közötti különbséget mutatja. Pozitív érték esetén az előrejelzett bruttó adósságráta nem felel meg az adósságcsökkentési referenciaértéknek.

³ Csak a 2011 novemberében folyamatban lévő túlzotthiány-eljárások esetében alkalmazandó a túlzott hiány kiigazításától számított hároméves átmeneti időszak során.

⁴ Annak meghatározása, hogy az átmeneti időszak során milyen mértékű további éves strukturális kiigazítás szükséges annak biztosításához, hogy a tagállam az átmeneti időszak végére megfeleljen az adósságcsökkentési referenciaértéknek, feltételezve, hogy megvalósulnak a BIZ (SP) előző évekre vonatkozó költségvetési előrejelzései.

A túlzotthiány-eljárás 2015-ös megszüntetését követően Ciprusnak hároméves átmeneti időszak állt rendelkezésére, hogy megfeleljen az adósságcsökkentési referenciaértéknek. Ez az átmeneti időszak 2016-tól 2018-ig tartott. 2019-től, mivel az államadósság az előrejelzések szerint a GDP 60 %-a felett marad, az adósságcsökkentési referenciaérték alkalmazandó.

A bejelentett adatok azt mutatják, hogy Ciprus 2018-ben elegendő előrelépést tett az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelés irányába (lásd a 2. táblázatot), mivel a strukturális egyenleg változása a becslések szerint meghaladta a 2018-ra előírt minimális lineáris strukturális kiigazítást (a GDP 4,3 %-ával).

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint Ciprus 2019-ben és 2020-ban is meg fog felelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek, mivel GDP-arányos államadósság-rátája várhatóan a referenciaérték alatt marad, a GDP 6,5 %-ával, illetve a GDP 4,7 %-ával alacsonyabb szintet érve el, mint az adósságcsökkentési referenciaérték.

A stabilitási programban foglalt forgatókönyv alapján Ciprus várhatóan 2019-ben és 2020-ban is meg fog felelni adósságra vonatkozó kritériumnak. Ciprus várhatóan megfelel az adósságcsökkentési referenciaértéknek, amint ezt az adósságcsökkentési referenciaértéktől való, a GDP 9,1 %-át, illetve a GDP 8,7 %-át kitevő negatív eltérés mutatja.

Ciprus tehát megfelel a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott adósságkritériumnak.

4. ÉRDEMLEGES TÉNYEZŐK

A Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a Bizottság jelentése „figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét”. Ezeket a tényezőket tovább pontosítja az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (3) bekezdése, amely arról is rendelkezik, hogy kellő figyelmet kell fordítani „minden olyan egyéb tényezőre, amely az érintett tagállam véleménye szerint érdemleges a hiány- és adósságkritériumoknak való megfelelés átfogó értékelése szempontjából, és amelyet az adott tagállam a Tanács és a Bizottság elé terjesztett”.

Az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy az adósságkritériumnak való megfelelés értékelésekor figyelembe kell venni az érdemleges tényezőket. Ha azonban az államadósságnak a GDP-hez viszonyított aránya meghaladja a referenciaértéket, ezeket a tényezőket csak akkor kell figyelembe venni a túlzott hiány fennállásáról szóló határozathoz vezető (a Szerződés 126. cikkének (4), (5) és (6) bekezdése szerinti) lépések során, ha a következő kettős feltétel teljes mértékben teljesül: az államháztartási hiány közel volt a referenciaértékhez és a referenciaérték túllépése csak átmeneti. Tehát mivel a GDP-arányos államadósság a GDP 102,5 %-ának felel meg és a hiány a GDP 4,8 %-át teszi ki, azaz nincs közel a referenciaértékhez, az érdemleges tényezőket nem lehet figyelembe venni a Ciprusra vonatkozó túlzott hiány fennállását megállapító határozathoz vezető lépések során.

Az 1467/97/EK rendelet 2. cikkének (6) bekezdése szerint amennyiben a Tanács úgy határoz, hogy valamely tagállamban túlzott hiány áll fenn, a további eljárási lépések során is figyelembe veszi az érdemleges tényezőket, nevezetesen a túlzott hiány megszüntetésére vonatkozó határidő megállapítása és annak esetleges kiterjesztése tekintetében.

A következő alszakaszok tehát a következőket tárgyalják: (1) a középtávú költségvetési helyzet, beleértve a középtávú költségvetési cél eléréséhez szükséges kiigazításnak való megfelelés és az állami beruházások értékelését; (2) az államadósság középtávú alakulása, annak dinamikája és fenntarthatósága; (3) a középtávú gazdasági helyzet; (4) a Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők; valamint (5) a tagállam által előterjesztett egyéb tényezők.

4.1. A középtávú költségvetési helyzet

A prevencióknak való ciprusi megfelelés utólagos értékelése azt állapítja meg, hogy a strukturális egyenleg 2018-ban a GDP 2,0 %-ának megfelelő többletet ért el, ami jóval meghaladja a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési egyenlegre vonatkozó középtávú célt. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint Ciprus 2019-ben és 2020-ban várhatóan meghaladja a középtávú költségvetési célt.

Államháztartási egyenleg, strukturális egyenleg és a középtávú költségvetési cél eléréséhez szükséges kiigazítás

Államháztartási egyenleg

Ciprus államháztartási egyenlegében 2018-ban a GDP 4,8 %-át kitevő hiány jelentkezett, míg az egyenleget 2017-ben a GDP 1,8 %-át, 2016-ban pedig a GDP 0,3 %-át kitevő többlet jellemezte. A GDP-arányos bevétel az erőteljes gazdasági növekedés – és ezen belül a dinamikus növekvő adóbevételek és a kedvező munkaerőpiaci fejlemények –

következtében a GDP 0,8 százalékpontjával nőtt. A GDP-arányos kiadások a GDP 7,3 százalékpontjával emelkedtek, főként a a Cyprus Cooperative Bank értékesítésére és rendezett felszámolására irányuló kormányzati támogatási intézkedések hatására. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint az államháztartási egyenleg 2019-ben várhatóan a GDP 3,0 %-ának, 2020-ban pedig a GDP 2,8 %-ának megfelelő többletet mutat majd. A stabilitási program 2019-re a GDP 3,0 %-ának, 2020-ra pedig a GDP 2,6 %-ának megfelelő államháztartási többletet tűz ki célul.

Középtávú költségvetési cél és strukturális egyenleg

Ciprus strukturális egyenlege 2018-ban a GDP 2,0 %-át kitevő többletet ért el, folytatva a növekvő tendenciát, miután a többlet mértéke 2017-ben a GDP 1,3 %-át, 2016-ban pedig 1,1 %-át tette ki. A 2018. évi strukturális egyenleg tehát jóval meghaladta a strukturális értelemben kiegyensúlyozott költségvetési egyenlegre vonatkozó középtávú költségvetési célt.

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a strukturális többlet 2019-ben várhatóan a GDP 1,1 %-ára, 2020-ban pedig a GDP 0,7 %-ára csökken, ami részben a pozitív kibocsátási rés szélesedésével magyarázható. A stabilitási programban szereplő információk alapján az újraszámított strukturális egyenleg 2019-ben a GDP 1,5 %-át, 2020-ban a GDP 1,0 %-át teszi majd ki, és ezt követően a program távlatában tovább szűkül. A strukturális egyenleg 2019-ben és 2020-ban mind a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése, mind a stabilitási program szerint várhatóan a középtávú költségvetési cél felett marad. A Bizottság előrejelzéséhez képest az eltérés a tervezett államháztartási többlet eltéréséből és a szűkebb ciklikus kiigazítást eredményező szűkebb kibocsátási résből adódik.

Állami beruházások

Az állami beruházásokra fordított összeg a GDP 2,1 %-át kitevő 2014-es mélypontot követően 2017-ben a GDP 2,7 %-át kitevő szintre emelkedett, elérve az uniós átlagot. Az állami beruházások 2018-ban tovább nőttek, a GDP 5,5 %-ára, bár a növekedés főként azzal magyarázható, hogy a Cyprus Cooperative Bank értékesítéséből és rendezett felszámolásából adódóan létrejött két új szervezet (a Sedipes és a Kedipes) is az államháztartás részét képezi. E szervezetekbe mintegy 670 millió EUR-t fektettek be, amely a korábbi Cyprus Cooperative Banktól biztosítékként átvett befektetett eszközöknek felel meg. A közberuházásoknak az állami összkiadásokon belüli aránya Cipruson 2017-ben 7,3 %-ot, 2018-ban pedig 12,4 %-ot tett ki.

A 2019. évi stabilitási program szerint az előrejelzés időszakában a közberuházások szintje az előrejelzések szerint a GDP mintegy 2,0 %-ára csökken.

A kormány fő beruházási prioritásait a kormány stratégiai nyilatkozata vázolja fel. A 2019. évi nemzeti reformprogram szerint a stratégia általános célja a növekedési potenciál fokozása, a versenyképesség javítása és a növekedés hosszú távú fenntarthatóságának biztosítása. Annak érdekében, hogy Ciprus vonzóbbá váljon a befektetők számára, a hangsúlyt a hatékony üzleti környezet megteremtésére, a beruházások megkönnyítésére, a jobb szabályozás előmozdítására és az eljárások egyszerűsítésére célzó reformokra helyezik. A további prioritások az állami szektor hatékonyságának növelését, a kkv-k és a vállalkozói szellem ösztönzését, valamint az igazságszolgáltatás hatékonyságának javítását célzó reformokkal kapcsolatosak. Ezek a reformok tükröződnek az országspecifikus ajánlásokban is. A jövőt nézve (mind a magán-, mind a köz)beruházásokat várhatóan az energia, a turizmus, a hajózás,

az ipar, az oktatás, az egészségügy, az igazságügy, a kutatás és innováció, a digitalizáció és a környezetvédelem területére irányítják.

4.2. Az államadósság középtávú alakulása

Az államadósság a 2017-es csökkenést részben megfordító, a banktámogatási intézkedések miatt jelentkező 2018-as növekedése ellenére az előrejelzések szerint 2019-től kezdve folyamatosan csökkenni fog a várhatóan továbbra is magas elsődleges költségvetési többletnek és a prognosztizált erős nominális GDP-növekedésnek köszönhetően. Az államháztartás fenntarthatóságára vonatkozó bizottsági elemzés szerint azonban még mindig vannak költségvetési kockázatok, különösen az, hogy a magas államadósság sebezhetővé teszi Ciprust a lehetséges pénzügyi és gazdasági sokkokkal szemben. Ezeket a kockázatokat valamelyest mérsékelte, hogy a középtávú finanszírozási igények visszafogottak, valamint javult a ciprusi államkötvények pénzügyi piaci megítélése.

Adósságdinamika

Az államadósság 2018-ban – miután 2017 végén jelentősen (a GDP közel 10 százalékpontjával) csökkent és a GDP 95,8 %-át tette ki – a GDP 102,5 %-ára emelkedett. Ez a növekedés főként a Cyprus Cooperative Bank értékesítéséhez és rendezett felszámolásához nyújtott egyszeri kormányzati támogatásnak, és különösen annak tudható be, hogy 2018. júliusban és áprilisban államkötvény-sorozat kibocsátására került sor, a GDP 15 %-ának megfelelő összegben (3,2 milliárd EUR). Az ügylet következtében a ciprusi államadósság szintje hirtelen megugrott. A GDP-arányos államadósság-ráta azonban 2018-ban mindössze a GDP 7 százalékpontjával nőtt 2017-hez képest, mivel az erőteljes mögöttes költségvetési teljesítmény, a hólabdahatás (azaz az adósságrátának a nominális növekedés és a kamatláb közötti különbségből adódó változása) és az aktív adósságkezelési műveletek részben kompenzálták a Cyprus Cooperative Bank kapcsán jelentkező adósságállomány-növekedést. Ez utóbbi azt jelentette, hogy az adósság egy részét visszafizették a felhalmozott készpénzegenlegekből; konkrétan a kormány 2018 decemberében teljes egészében visszafizette a ciprusi jegybank felé fennálló tartozást (a GDP 2,3%-át kitevő 483 millió EUR).

A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a GDP-arányos államadósság várhatóan folyamatosan csökken, 2019-ben a GDP 96,4 %-ára, majd 2020-ban tovább, a GDP 90 %-a alá. A csökkenés elsősorban a várható magas, a GDP mintegy 5 %-ának megfelelő elsődleges költségvetési többlettel és az erős nominális GDP-növekedéssel magyarázható.

A stabilitási program szerint az államadósság a 2019 és 2022 közötti időszakban várhatóan meredeken csökken. Az államadósság az előrejelzések szerint 2019-ben gyors ütemben a GDP 95,7 %-ára, majd 2020-ban még tovább, 90 % alá csökken. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint az adósság csökkenése 2019-ben némileg kisebb lesz, mint a stabilitási program előrejelzése, főként a növekedésre és inflációra vonatkozó óvatosabb előrejelzések és a magasabb (pénzügyieszköz-felhalmozás formájában jelentkező) SFA-tételek miatt.

Kamatkiadások

Az euróövezet általános tendenciájával összhangban a ciprusi állampapírok kamatlábai történelmi mélyponton vannak. A 7 éves lejáratú kötvény 2019. április végén mintegy 0,9 %-os hozamot ért el, míg a 10 éves lejáratú kötvény hozama 1,4 % körül volt, ami 2015 óta a legalacsonyabb szint. A bejelentett adatok alapján az elmúlt években csökkent az implicit

kamatláb, a 2015. évi 3,0 %-ról 2018-ra 2,4 %-ra. Az előrejelzések szerint szintje 2019-ben 2,4 % körül marad.

Az államadósság fenntarthatósága

A ciprusi hatóságok kihasználták a kedvező piaci feltételeket a fennálló adósság jóval alacsonyabb kamatlábak és jóval hosszabb futamidő melletti refinanszírozására.

Az államháztartás fenntarthatóságára vonatkozó elemzés rövid távon költségvetési kockázatokra mutat rá, bár az előre jelzett jelentős elsődleges többletnek lehetővé kell tennie 2019-ben az államadósság jelentős csökkentését, ezzel valamelyest mérsékelve ezt a kockázatot. Az S0 mutató egyéves időhorizonton a költségvetési nyomással kapcsolatos kockázatokat jelez⁶. A sebezhetőség költségvetési és pénzügyi-versenyképességi tekintetben egyaránt felmerül. Ezt főként az egyszeri banktámogatási intézkedések magyarázzák, amelyek számos költségvetési változó – így az elsődleges egyenleg és a 2018-as nettó és bruttó államadósság – romlásához, valamint a magánszektor magas adósságállományához vezettek. Végül javult a ciprusi államkötvények pénzügyi piaci megítélése, ami tovább csökkenti a rövid távú kockázatokat.

Ciprus közép- és hosszú távon közepes szintű költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal szembesül. Az S1 fenntarthatósági rés mutatójának negatív értéke arra utal, hogy nincs szükség előzetes költségvetési kiigazításra ahhoz, hogy az adósságot 2033-ig a GDP 60 %-ának megfelelő referenciaérték alá csökkentsék, ami tehát középtávon alacsony kockázatra utal. Az adósságfenntarthatósági elemzés azonban azt mutatja, hogy a GDP-arányos államadósság 2029-ben valamivel a kritikus 60 %-os küszöb fölött lesz, ami közepes kockázatot jelez⁷. Úgy tekinthető, hogy hosszú távon Ciprus közepes szintű költségvetési fenntarthatósági kockázatoknak van kitéve. Az S2 fenntarthatósági rés mutatója alacsony kockázatra utal, míg az adósságfenntarthatósági elemzés hosszú távon közepes kockázatot jelez, a magas adósságteherrel összefüggő sebezhetőségek miatt.

A fent említett kockázatok és az államadósság magas szintje miatt az államadósság csökkenő trendjének biztosítása érdekében fontos a költségvetési fegyelem közép- és hosszú távú fenntartása, valamint a növekedést ösztönző strukturális reformok folytatása.

⁶ További információk az államháztartások fenntarthatóságáról szóló 2018-as jelentésben találhatók (European Economy Institutional Paper, 094. sz.).

⁷ Ez az adósságfenntarthatósági elemzés kiindulási alapként (2019-re és 2020-ra vonatkozóan) a Bizottság 2019. tavaszi előrejelzését használja. A 2020 utáni időszakra vonatkozóan az elemzés a bizottsági módszertan alábbi általános feltevésein alapul: i. változatlan politikát feltételezve a strukturális elsődleges egyenleg – az előregedés költségét nem számítva – a GDP 2,7 %-át kitevő többletet ér el; ii. az infláció 2023-ig megközelíti a 2,0 %-ot, és ezt követően stabil marad; iii. az új és a refinanszírozott adósságra vonatkozó hosszú távú reálkamatlábak a tízéves előrejelzési időszak végére lineárisan megközelítik a 3 %-ot (nominális értelemben az 5 %-ot), a Gazdaságpolitikai Bizottságnak a népesség előregedésével foglalkozó munkacsoportjával egyeztetett feltételezések szerint; iv. a reál GDP t+10 időpontig a Gazdaságpolitikai Bizottságnak a kibocsátási réssel foglalkozó munkacsoportjával közösen megállapított módszertan alapján előre jelzett ütemben nő, ezt követően pedig az Európai Bizottság és a népesség előregedésével foglalkozó munkacsoport előrejelzései szerinti ütemben nő (a 2018 és 2029 közötti időszakra vonatkozó átlagos ráta kb. 1,5 %); valamint v. az előregedés költségei a népesség előregedéséről szóló 2018-as jelentés szerint alakulnak.

4.3. A középtávú gazdasági helyzet

Számos strukturális reform végrehajtása ellenére Cipruson a potenciális növekedés továbbra is korlátozott, mivel továbbra is fennállnak bizonyos korábbi problémák, például az, hogy a pénzügyi szektorban igen jelentős a nemteljesítő hitelek aránya, valamint nagy fokú a magán- és a közszektor eladósodottsága. Ciprus némi haladást ért el a 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásában, különösen azáltal, hogy jelentős intézkedéseket valósított meg a nemteljesítő hitelek csökkentésére vonatkozó átfogó stratégia keretében, megkönnyítve a kkv-k finanszírozási eszközhöz való hozzáférését és előkészítve a nemzeti egészségbiztosítási rendszer első szakaszának végrehajtását.

Ciklikus feltételek, potenciális növekedés és infláció

Ciprus a gazdasági válság által legsúlyosabban érintett európai országok egyike volt, ezért külső pénzügyi támogatást igényelt. 2013 és 2015 között gazdasági kiigazítási programot hajtott végre, amely a pénzügyi szektorra helyezte a hangsúlyt. Fennmaradtak azonban a válság örökségeként bizonyos problémák, amint ezt a második legnagyobb bank (Cyprus Cooperative Bank) 2018. évi értékesítése és rendezett felszámolása is tanúsítja. 2012 és 2014 között Ciprust gazdasági recesszió jellemezte, de 2015 óta helyreállt a reálnövekedés. 2016-tól kezdődően Cipruson erős, ciklikus fellendülés volt tapasztalható: az éves reálnövekedés 2016–2017-ben meghaladta, 2018-ban pedig megközelítette a 4 %-ot. A munkaerőpiac erőteljesen élénkült, és a foglalkoztatás az utóbbi időszakban évente körülbelül 4 %-kal nőtt, míg a bérek mérsékelten növekedtek. A munkanélküliség a válság csúcspontján mért közel 17 %-ról 2019. februárra 7,1 %-ra csökkent. Az elmúlt időszakban a hosszú távú munkanélküliség is csökkent.

3. táblázat: Makrogazdasági és költségvetési fejlemények (a GDP %-ában)

	2016	2017	2018	2019		2020	
				BIZ	SP	BIZ	SP
Reál-GDP (% -os változás)	4.8	4.5	3.9	3.1	3.6	2.7	3.2
Potenciális GDP (% -os változás)	0.8	2.1	1.9	2.1	2.8	2.1	3.1
Kibocsátási rés (a potenciális GDP %-ában)	-1.5	0.8	2.8	3.8	3.0	4.3	3.1
Költségvetési egyenleg	0.3	1.8	-4.8	3.0	3	2.8	2.6
Elsődleges egyenleg	3.1	4.3	-2.3	5.4	5.3	4.9	4.8
Egyszeri és más átmeneti intézkedések	-0.1	0.0	-8.2	0.0	0.0	0.0	0.0
Bruttó állami állóeszköz-felhalmozás	2.5	2.7	5.5	2.2	2.1	2.2	2
Ciklikusan kiigazított egyenleg	1.1	1.3	-6.2	1.1	1.5	0.7	1.0
Ciklikusan kiigazított elsődleges egyenleg	3.8	3.9	-3.7	3.5	3.8	2.7	2.2
Strukturális egyenleg (i)	1.1	1.3	2.0	1.1	1.5	0.7	1
Strukturális elsődleges egyenleg	3.9	3.9	4.5	3.5	3.8	2.7	2.2

Forrás: a 2019. évi stabilitási program (SP) és a Bizottság (BIZ) 2019. tavaszi előrejelzése

Megjegyzés:

(i) A ciklikus hatásoktól megtisztított, egyszeri és más átmeneti intézkedések nélkül számított egyenleg.

A jövőt nézve a reálnövekedés a belső keresletnek, közelebbről a magánfogyasztásnak és a beruházásoknak köszönhetően várhatóan stabil lesz. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése szerint a GDP növekedése 2019-ben 3,1 %, 2020-ban pedig 2,7 % lesz. Cipruson évek óta igen visszafogott az infláció, és ez várhatóan így is marad. A harmonizált fogyasztói árindex (a 2018-as 0,8 %-os inflációt követően) 2019-ben várhatóan 0,9 %-ra, majd 2020-ban 1,1 %-ra nő. Számos strukturális reform végrehajtása ellenére Cipruson a potenciális növekedés továbbra is korlátozott, mivel továbbra is fennállnak bizonyos korábbi problémák, például az, hogy a pénzügyi szektorban igen jelentős a nemteljesítő hitelek aránya, valamint nagy fokú a magán- és a közszektor eladósodottsága. A potenciális növekedés a becslések szerint 2018 és 2020 között 2 % körül alakul, és ez elsősorban a tőkefelhalmozódásnak köszönhető, másodsorban pedig a teljes munkaerő-hozzájárulásnak (ez utóbbit a foglalkoztatás növekedése mozdítja elő). A teljes tényezőtermelékenység a több éves negatív hozzájárulást követően a becslések szerint 2019-ben és 2020-ban pozitívvá válik, de még mindig nagyon közelít a nullához.

A kibocsátási rés pozitív, mégpedig egyre inkább: az előrejelzések szerint a 2018-as 2,8 %-ról 2020-ban 4,3 %-ra nő.

Strukturális reformok

A 2019. április 15-én elfogadott nemzeti reformprogramban⁸ a ciprusi kormány megerősíti azon elkötelezettségét, hogy hosszú távon fenntartható növekedést biztosító, széles körű strukturális reformprogramot hajt végre. A nemzeti reformprogramban körvonalazott fő reformprioritások a Tanács 2018. évi országspecifikus ajánlásaiban⁹ és a Ciprusra vonatkozó 2019. évi országjelentésben¹⁰ azonosított kihívások kezelésére összpontosítanak.

A Ciprusra vonatkozó 2019. évi országjelentés megállapította, hogy a tagállam összességében némi haladást ért el a 2018. évi országspecifikus ajánlások végrehajtásában. Konkrétabban a nemteljesítő hitelek csökkentésére irányuló átfogó stratégia keretében jelentős haladást ért el olyan fontos intézkedések végrehajtása terén, amelyek többek között a fizetéseképtelenségre, a jelzálog érvényesítésére és a hitelek értékesítésére vonatkozó jogi keret megerősítésére irányultak. Ciprus némi haladást ért el a kkv-k finanszírozási eszközökhöz való hozzáférése terén azáltal, hogy új pénzügyi eszközöket vezetett be, és előkészítette a nemzeti egészségbiztosítási rendszer első szakaszának végrehajtását. Csak korlátozott haladás történt az alábbi területeken: i. a közigazgatás és a helyi önkormányzatok reformja, ii. a tervezett privatizációs projektek végrehajtása, iii. az igazságszolgáltatási rendszer hiányosságainak kezelése, iv. megbízható rendszer létrehozása a tulajdoni lapok átruházására és kibocsátására, v) az állami foglalkoztatási szolgálatok hatékonyságának javítása a fiatalok megszólítása tekintetében és vi. az oktatási rendszer reformja. Nem történt haladás a biztosítótársaságok és nyugdíjalapok felügyeletének megerősítését, valamint a jelentős beruházásokra vonatkozó igazgatási eljárások egyszerűsítését illetően.

Ezenfelül 2019. februárban a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Cipruson túlzott makrogazdasági egyensúlyhiány áll fenn, nevezetesen nagy fokú a magán- és a közszektor eladósodottsága, magas a külső adósságállomány és a nemteljesítő hitelek állománya, miközben a munkanélküliség ugyan csökken, de még mindig viszonylag magas, továbbá gyenge a potenciális növekedés.

4.4. A Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők

A pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében a kormány számos intézkedést fogadott el a Cyprus Cooperative Bank értékesítésének és rendezett felszámolásának támogatása céljából. A pénzügyi szektort támogató intézkedések miatt 2018-ban hiány jelentkezett az államháztartási egyenlegben, és nőtt az államadósság, amint ezt a 4.2. és 4.3. szakasz kifejtette. Az egyszeri banktámogatási intézkedések 2018-ban a GDP 8,3 %-át (1,7 milliárd EUR-t) kitevő negatív hatást gyakoroltak az államháztartási egyenlegre¹¹. Ezenfelül az

⁸ Ciprus 2019. évi nemzeti reformprogramja. <https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2019-european-semester-national-reform-programme-cyprus-en.pdf>

⁹ [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0910\(12\)&from=HU](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0910(12)&from=HU)

¹⁰ 2019. évi országjelentés – Ciprus https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/2019-european-semester-country-report-cyprus_en.pdf

¹¹ A Cyprus Cooperative Bankhoz kapcsolódó banktámogatási intézkedések által a 2018. évi államháztartás költségvetési számláira gyakorolt hatás 1,7 milliárd EUR-t kitevő értékét alapvetően a következők összegeként számítottuk ki: i. 710 millió EUR összegű tőketranszfer – ehhez a beszerzési értékből (2,17 milliárd EUR) levontuk az új gazdálkodó egységek által kapott nemteljesítő hitelek valós gazdasági értékét (1,46 milliárd EUR, amely összeg a nemteljesítő hitelek névértékének valós gazdasági értéke, azaz a 6,97 milliárd EUR 20,94 %-a); ii. mintegy 670 millió EUR összegű befektetés, amely a korábbi Cyprus Cooperative Banktól biztosítékként átvett befektetett eszközöknek felel meg; iii. a Hellenic Banknak juttatott 155 millió EUR összegű garancia (tőketranszfer), valamint iv. a Cyprus

említett támogatási intézkedésekhez kapcsolódó államkötvény-kibocsátás a GDP 15 %-át (3,2 milliárd EUR-t) kitevő hatást gyakorolt az államadósságra.

A Bizottság által érdemlegesnek tartott egyéb tényezők között különös figyelmet kell fordítani a nemzetközi szolidaritás előmozdítását és az uniós szakpolitikai célok elérését szolgáló pénzügyi hozzájárulásokra, a pénzügyi stabilitás megőrzése érdekében a tagállamok által egymásnak nyújtott két- és többoldalú támogatásból keletkező adósságra és a súlyos pénzügyi zavarok ideje alatti pénzügyi stabilizációs műveletekkel kapcsolatos adósságra (az 1467/97/EK rendelet 2. cikk (3) bekezdés).

A 473/2013/EU rendelet 12. cikkének (1) bekezdése értelmében e jelentésnek figyelembe kell vennie azt, hogy az ország költségvetésiterv-javaslatáról szóló, ugyanezen rendeletben „*a 7. cikk (1) bekezdésében említett bizottsági véleményt az érintett tagállam milyen mértékben vette figyelembe*”. A Ciprus 2019-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatáról szóló bizottsági vélemény megállapította, hogy Ciprus 2018-ban és 2019-ben megfelelt a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek, és felkérte a hatóságokat a 2019. évi költségvetés végrehajtására¹². A költségvetést a Parlament 2018. december 14-én a költségvetésiterv-javaslatához képest jelentősebb változások nélkül elfogadta. A 2019. évi költségvetésben jóváhagyott egyes kiegészítő intézkedések közül az üzemanyagokra kivetett jövedéki adó csökkentése volt az az intézkedés, amely 2019-ben a legjelentősebb (a GDP –0,3 %-ának megfelelő) hatást gyakorolta a bevételi oldalra.

4.5. A tagállam által előterjesztett egyéb tényezők

A ciprusi hatóságok 2019. május 31-én az 1467/97/EK rendelet 2. cikke (3) bekezdésének megfelelően levelet küldtek, amelyben ismertették az érdemleges tényezőket. Az előző szakaszokban bemutatott elemzés már lényegében tartalmazza a hatóságok által előterjesztett érdemleges tényezőket.

A ciprusi hatóságok hangsúlyozzák, hogy a ciprusi költségvetési teljesítmény továbbra is erős, és referenciaértéknek a GDP 3 %-át kitevő mértékű 2018-as túllépése teljes egészében a Cyprus Cooperative Banknak nyújtott átmeneti állami támogatási intézkedéseknek tudható be. A levél szerint továbbá a Cyprus Cooperative Bank számára nyújtott egyszeri intézkedések szükségesek voltak a pénzügyi stabilitás fenntartásához, mivel lehetővé tették, hogy a bank rendezett felszámolás és a bank tevékenységeinek egy másik banknak való részleges értékesítése révén kilépjen a pénzügyi piacról.

Konkrétabban a hatóságok állítása szerint az, hogy az államháztartás fiskális helyzete 2018-ban a GDP 1,8 %-át kitevő 2017-es többletről a GDP 4,8 %-ának megfelelő hiányra romlott, kizárólag a Cyprus Cooperative Bank részére nyújtott egyszeri banktámogatási intézkedéseknek volt betudható. A hatóságok arra is rámutatnak, hogy a fenti egyszeri intézkedések nélkül az államháztartási egyenleg 2018-ban a GDP mintegy 3,4 %-ának megfelelő többletet ért el, ami az előző évhez képest a GDP 1,6 százalékpontjának megfelelő javulást, illetve a 2019-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatban kitűzött céltól pedig a

Cooperative Bank alkalmazottai számára létrehozott 133 millió EUR összegű önkéntes létszámcsökkentési program (korengedményes nyugdíj) (tőketranszfer).

¹²

A Bizottság véleménye azonban hangsúlyozta, hogy sem a 2019-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslat, sem a Bizottság 2018. őszi előrejelzése nem tartalmazta még akkor a Cyprus Cooperative Bankhoz kapcsolódó banktámogatási intézkedéseknek a 2018-as államháztartási egyenlegre gyakorolt (egyszeri) hiánynövelő hatását.

GDP 0,5 százalékpontjának megfelelő pozitív eltérést jelent. A strukturális költségvetési helyzet 2018-ban javult, és a 2017. évi 1,3 %-os többletchez képest a GDP 2 %-ának megfelelő többletet ért el.

Végezetül a levél szerint az államháztartási hiányt 2019-ben várhatóan kiigazítják. Az államháztartási egyenleg az előrejelzések szerint 2019-ben a GDP mintegy 3 %-át, 2020-ban pedig a GDP 2,8 %-át kitevő többletet ér majd el, ami a gazdasági tevékenység normalizálását és a munkaerőpiac javulását tükrözi. A levél megállapítja, hogy a strukturális egyenleg az előrejelzések szerint a 2019 és 2020 közötti időszakban is többletet fog mutatni, túlteljesítve a középtávú költségvetési célt.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

A bruttó államadósság 2011 óta meghaladja a GDP 60 %-ában meghatározott referenciaértéket, és 2018-ban a bejelentés szerint a GDP 102,5 %-át tette ki. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése és a stabilitási program szerint 2019-ben az adósság folyamatosan, a GDP 100 %-a alatti szintre csökken. Ciprus 2018-ban megfelelt az átmeneti adósságszabálynak, és az előrejelzések szerint 2019-ben és 2020-ban meg fog felelni az adósságcsökkentési referenciaértéknek. Ez arra utal, hogy a Szerződés adósságra vonatkozó kritériuma teljesül.

Azt követően, hogy 2016-ban a GDP 0,3 %-át, 2017-ben pedig 1,8 %-át kitevő államháztartási többletet valósítottak meg, 2018-ban a ciprusi államháztartási hiánya elérte a GDP 4,8 %-ának megfelelő szintet, jelentősen meghaladva a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A banktámogatási intézkedések egyszeri, a GDP 8,3 %-ának megfelelő mértékű hiánynövelő hatása nélkül az államháztartási egyenleg 2018-ban a GDP 3,5 %-ának megfelelő többletet mutatott volna. A Bizottság 2019. tavaszi előrejelzése és a stabilitási program szerint az államháztartási egyenleg az előrejelzések szerint 2019-ben a GDP 3 %-a körüli, 2020-ban pedig a GDP 2,5 %-a feletti többletet fog ismét elérni, összhangban a referenciaértékkel, és jóval (a GDP több mint 5,5 százalékpontjával) a megengedett hiány szintje alatt. A 2018. évi referenciaérték túllépése a Szerződés és a Stabilitási és Növekedési Paktum értelmében ugyan ideiglenes, ám nem kivételes. Ez arra utal, hogy a Szerződésben meghatározott hiánykritérium 2018-ban prima facie nem teljesült.

A Szerződéssel összhangban ez a jelentés az érdemleges tényezőket is megvizsgálta. Az említett érdemleges tényezők közé tartozik az a tény, hogy a 2018-as államháztartási hiány – a referenciaérték túllépését is beleértve – teljes egészében a banktámogatási intézkedések egyszeri, a GDP 8,3 %-ának megfelelő mértékű hatása miatt következett be, amely intézkedések az államadósság 2018. évi növekedéséhez is hozzájárultak. Ezen túlmenően a strukturális egyenleg 2018-ban a GDP 2,0 %-ának megfelelő többletet ért el, továbbá szintje 2019-ben és 2020-ban várhatóan meg fogja haladni a kiegyensúlyozott költségvetési egyenlegre vonatkozó középtávú célt. Mivel azonban a GDP-arányos államadósság-ráta meghaladja a 60 %-os referenciaértéket, és nem teljesül a kettős feltétel – nevezetesen az, hogy a hiány közel marad a referenciaértékhez, és hogy a referenciaérték túllépése átmeneti –, ezeket az érdemleges tényezőket nem lehet figyelembe venni a Ciprusra vonatkozó túlzott hiány fennállását megállapító határozathoz vezető lépések során.

Mindazonáltal Ciprus 2019-ben és 2020-ban várhatóan teljes mértékben megfelel a Stabilitási és Növekedési Paktum valamennyi követelményének, és ezen belül az előrejelzés szerint túlteljesíti a középtávú költségvetési célt, valamint jelentős államháztartási többletet ér el,

biztosítva ezáltal a hiánykritériumnak és az adósságcsökkentési referenciaértéknek való megfelelést. A fentiek fényében a túlzotthiány-eljárás megindítása nem szolgálna a költségvetési felügyelet tekintetében értelemmel bíró célt. A Bizottság tehát úgy ítéli meg, hogy nem szükséges további lépéseket tenni egy túlzott hiány fennállásáról szóló határozat irányába.